

Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

2024. év

A Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány [a továbbiakban: Holocaust Közalapítvány] a 2024. évi működésének és szakmai programjainak megvalósítása érdekében az alábbi támogatásokban részesült:

1

1.) Közhasznú működési és szakmai programok megvalósításának céljára kapott támogatások:

1.1. A Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-vel megkötött támogatási szerződés összege a 2024-es évre **220.000.000,- Ft** volt. A támogatás összege fedezetet biztosított az alap munkabérek, tiszteletdíjak, megbízások, közüzemi díjak részbeni, az állandó kiállítás üzemeltetés, az év folyamán megvalósult szakmai programok (részbeni), illetve a működéshez kapcsolódó egyéb kiadások kifizetésére. Elszámolása folyamatban van.

1.2. A Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-vel megkötött támogatási szerződés összege a 2024-es évre **120.000.000,- Ft** volt. A támogatás összege az alábbi költségekre került felhasználásra: Munkabér-, munkabér kiegészítés; villamosenergia- és gázdíj; könyvvásárlás; grafikai költségek; nyomdaköltségek; rendezvényköltségek; restaurálás költségei; hangosítás- és technikai költségek; honlapfejlesztés; adatbázis előfizetés. Elszámolása folyamatban van.

1.3. A Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-vel megkötött támogatási szerződés összege a 2024-es évre **110.000.000,- Ft** volt. A támogatásból személyi jellegű kifizetéseket, a szakmai programok megvalósításához szükséges rendezvényköltségek kifizetését, az időszaki kiállítások megvalósításának költségeit, illetve kis- és nagy értékű tárgyi eszközök beszerzését eszközölte a szervezet. Elszámolása folyamatban van.

2.) Egyéb kapott támogatások:

2.1. Kulturális bérfejlesztés támogatása:

A kulturális ágazatban közfeladatot ellátók 20%-os béremelése a kulturális ágazatot érintő bérfejlesztésről szóló 682/2021 (XII.6) Korm.rendelet alapján a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Közalapítvány- pályázat útján- **16.665.240,- Ft** támogatásban részesült. (21 fő esetében 20%-os beépülő alaphér növekmény 2024 évre). A vissza nem térítendő támogatás összege előfinanszírozás formájában három részletben került kifizetésre. (2024.01.01-2024.12.31. közötti időszakban.) A támogatás összegével a Holocaust Közalapítvány elszámolása folyamatban.

A Holocaust Közalapítvány célja:

A Holocaust Közalapítvány célja – többek között – az 1938-1945. között vallási, faji, nemzetiségi és más politikai okokból történt üldöztetés, a munkaszolgálat, a deportálások, a náci koncentrációs táborok működésének és áldozatainak elsődlegesen magyar vonatkozású dokumentációját, tárgyi emlékeit, tudományos és ismeretterjesztő irodalmát, és az e témakörhöz tartozó művészeti alkotásokat tartalmazó gyűjtemény létrehozása. A Holocaust Közalapítvány alaptevékenysége – összhangban az alapító okiratában foglalt célokkal összhangban – egyfelől a tudományos kutatók és a múzeumpedagógia, másfelől a helyi lakosság, illetve az intézménybe látogató turisták igényeit szolgálja. Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a tudományos, illetve oktatás/múzeumpedagógiai intézményekkel szoros

együttműködést kialakítva bekapcsolódjon az identitástudat-formálásba, valamint önálló, toleráns és kritikai gondolkodásra nevelés folyamatába.

A Holocaust Közalapítvány – összhangban az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 20. pontjában foglaltakkal – az alábbi – állami feladatnak, így közfeladatnak minősülő – közhasznú tevékenységet folytatta:

1. a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1977. évi CXL. törvény [a továbbiakban: Kult. tv.] (1)-(2) bekezdése értelmében a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. A közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata. Ezen állami feladat ellátása érdekében a Kult. tv. 48.§ alapján a Holocaust Közalapítvány közérdekű muzeális gyűjteményként és kiállítóhelyként funkcionál.

2. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben [a továbbiakban: Kntv.] foglalt állami feladatok ellátásához a Holocaust Közalapítvány működése és szakmai programjainak megvalósítása során segítséget nyújtott. A Kntv. 2. § (1) bekezdése értelmében az Alaptörvényben foglalt ingyenes és kötelező alapfokú, ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú nevelés-oktatáshoz való jog biztosítása az érettségi megszerzéséig, illetve a szakképzésről szóló törvényben meghatározott feltételek szerinti második szakképesítés megszerzését biztosító első szakmai vizsga befejezéséig a magyar állam közszolgálati feladata.

A Holocaust Közalapítvány a 2024. évi működésével és szakmai programjaival hozzájárult a kulturális örökség védelméhez. A kulturális örökség védelméről szóló 2011. évi LXIV. törvény [a továbbiakban: Kötv.] 4. § (1) bekezdése értelmében a kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. A Kötv. 7. § 11. pontja értelmében a kulturális örökség elemei közé tartoznak a kulturális javak, azaz – a Kötv. 7. § 10. pontjában foglaltak szerint – többek között az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai. A Kötv. 4. § (2) bekezdése kimondja, hogy a kulturális örökség elemeit tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni, értékelni, az utókor számára megőrizni és hozzáférhetővé tenni, az 5. § (1) bekezdése pedig rögzíti, miszerint a kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, a vallási közösségek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A támogatásból megvalósult működéssel kapcsolatos tevékenységek

Tudományos tevékenységek [alaptevékenységek]

A Holocaust Közalapítvány tudományos tevékenysége gyűjteményének szakszerű, tudományos feldolgozásán alapult. A gyűjteményi csoport legfőbb feladata a holokauszt emlékéanyagának folyamatos gyűjtése, mentése és feldolgozása volt. A tudományos és közművelődési feladatokon belül működése során folyamatosan látott el alap- és eseti munkákat: a gyűjteményi dokumentáció folyamatos feldolgozását [gyarapodási napló és szakleltárkönyvek vezetése, ellenőrzése]; embermentési anyagok rendezését; digitalizált állomány folyamatos feldolgozását a szakleltárkönyvekbe; a raktár folyamatos szakszerű, a muzeológiai kritériumoknak megfelelő rendezését; gyűjteményi kutatószolgálat fenntartását; feldolgozott gyűjteményi anyagok folyamatos digitalizációját; túlélőkkel való

kapcsolattartást; külső megkeresések információval történő ellátását telefonon, e-mailen vagy digitális formában. A Holokauszt Emlékközpont kutatásai az alábbi linken elérhetőek: <https://hdke.hu/kutatasok/>

Áldozati nevekkel kapcsolatos tevékenységek [alaptevékenységek]

A Holocaust Közalapítvány az emberi méltóság tiszteletével örökíti meg az áldozatok nevét, legfontosabb adatait, arcukat és történetüket. Az intézmény belső udvarát körülölelő nyolc méter

magas üvegfalon állítunk emléket a magyarországi áldozatoknak. A látogatókat adatbázis segíti a hozzátartozók nevének megtalálásában. A munkacsoport folyamatosan végzett alap- és eseti munkákat: áldozati nevek folyamatos feldolgozását; az áldozati nevek emlékfalon történő megjelenítését; látogatók, hozzátartozók és kutatók számára kutatószolgálatot biztosított; folyamatosan beérkező adatlapok adatbázisba rögzítését, az adatbázisba rögzített nevek folyamatos jóváhagyását.

Múzeumpedagógiai tevékenységek [alaptevékenységek]

A Holocaust Közalapítvány egyik legfontosabb tevékenysége alapítása óta a magyar holokauszt történéseinek megismertetése. Múzeumpedagógiai tevékenységünk legfőbb célja a látogatói létszám növelésében, tanároknak a pedagógusképzésbe történő szervezett és ütemes bevonásában, új kiállítások megvalósításában foglalható össze. Sokoldalú és tartalmas programjainkat külön ajánlottuk tanárok és diákok számára. Intézményünk az előzetesen jelentkező diákcsoportoknak nem csak tárlatvezetést kínált, hanem múzeumpedagógiai programokat is. A kiállítás(ok) megtekintése mellett a hozzánk ellátogató iskolás csoportok részt vehettek történelmi, irodalmi vagy tolerancia foglalkozásokon is. Tanárok számára akkreditált továbbképzést, szakmai konzultációt kínáltunk az antiszemitizmus, rasszizmus és a holokauszt témáinak iskolai megjelenítéséhez. A munkacsoport az alábbi alap- és eseti munkákat látta el: tananyagbővítést; meglévő tanórák továbbfejlesztését; múzeumpedagógiai kiadványok készítését; tematikus oktatási hetek szervezését.

Kommunikációs, PR- és marketing tevékenységek [alaptevékenységek]

A Holocaust Közalapítvány egyik alapelve, hogy a múzeumi kommunikáció ne egyszerűen csak a programokról történő híradás legyen, ezért igen lényeges az intézmény tevékenységét propagáló intenzív kommunikáció. Ennek keretében folyamatosan fenntartott médiakapcsolatokra, a hírek összegyűjtésére és megfelelő prezentálására, színvonalas kommunikációs tevékenységre volt szükség. Külön meg kell említeni az oktatási intézményekkel fenntartott szoros kapcsolatot és a folyamatos tájékoztatást. Intézményünk jelentős médiakapcsolati adatbázissal dolgozik, sajtóanyagokat, háttéranyagokat készített, honlapot szerkesztett. Rendszeresen jelentek meg hírek, információk az intézmény kiállításairól, szakmai- és kulturális programjairól. Ezen tevékenységeken belül folyamatosan végeztünk alap- és eseti munkákat: a nyilvánosság folyamatos értesítését az intézmény tevékenységéről, eredményeiről; honlap folyamatos karbantartását, új tartalmak megjelenítését; túlélőkkel való kapcsolattartást; protokolláris meghívások előkészítését és lebonyolítását; kiemelt megemlékezések, rendezvények támogatását. (Social media záróeredmények: lásd: 1. sz. melléklet)

Megvalósított szakmai programok a 2024. évben

EMLÉKNAPOK

Holokauszt Nemzetközi Emléknapja: Az ENSZ Közgyűlése 2005-ben január 27-ét a Holokauszt nemzetközi emléknapjává nyilvánította. 1945-ben ezen a napon szabadult fel Auschwitz-Birkenau, a legnagyobb és

leghírhedtebb náci haláltábor. Auschwitz felszabadításának 79. évfordulóján tisztelgünk a vészkorszak hatmillió európai áldozatának, köztük a fél millió magyar áldozat emléke előtt.

Holokauszt Magyar Áldozatainak Emléknapja: A magyar kormányzat 2000-ben határozott arról, hogy április 16-a a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja legyen. 1944-ben a náci megszállókkal együttműködő magyar közigazgatás és rendvédelem tagjai ezen a napon kezdték meg az első gettók és gyűjtőtáborok felállítását a korabeli Magyarország kárpátaljai területén. A Holokauszt Emlékközpont minden évben e napon emlékműsorral, az Áldozatok emlékfalánál mécsesgyújtással emlékezik meg a holokauszt nemzeti áldozatairól.

Holokauszt Roma Áldozatainak Emléknapja: A Cigány Világszövetség párizsi kongresszusának 1972-es határozata alapján augusztus 2-a a roma holokauszt nemzetközi emléknapja. 1944. augusztus 3-ára virradó éjjel számolták fel a nácik az auschwitz-birkenauai lágerben kialakított cigány családi tábor. Közel háromezer férfit, nőt és gyermeket pusztítottak el a gázkamrákban. Velük együtt ezen a napon a II. világháború alatt Európa-szerte tízezerrel meggyilkolt szintikre és romákra is emlékeznek.

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

A Tóra Fényénél – Sokszínű orthodox zsidó életvilágok a vészkorszak előtt

A 19. század társadalmi, technológiai és életmódbeli változásai lassan megváltoztatták azt a világot, amelyet a különböző felekezetek és csoportok elődeiktől örökölték. A 20. század közepéig ez a változás még inkább kiteljesedett. A magyarországi orthodox zsidóság problémáit, válaszait és új jelenségeit mutatta be a kiállítás alulnézetből, a közösség és a család felől. Milyen volt a városi kóser ellátórendszer, a divat, az elfogadható üdülés az orthodox zsidók szerint, és hogyan kívánták nevelni a gyermekeiket? A kiállításunk ezeket a kérdéseket járta körül.

„Hazatérése nem kívánatos.” Hétköznapi emberek és a Holokauszt

Kiállításunk átfogó társadalomtörténeti, mégis emberközeli képet kívánt adni a budapesti zsidóüldözésekről. Öt foglalkozási csoport tagjainak életútját követtük nyomon, hogy közelebbről lássuk, milyen változásokat idézett elő az árszítás folyamata az egyes emberek életében. Számtalan történeti munka látott már napvilágot a magyar holokausztról – amelyekből megtudhatjuk, hogy kik, mikor és hogyan döntöttek a zsidóellenes intézkedésekről –, és sok családtörténeti feldolgozás is született. A köztes szint azonban, egy-egy szakma működése, a pozícióba kerülők, és az állásaikat elvesztők, a kisemmizettek sorsa ritkán látható egy keretben. Kiállításunk az 1938-as első ún. zsidótörvénytől vizsgálta a kiválasztott foglalkozási csoportok átrétegződését, a zsidóknak minősített emberek állásvesztését és munkaszolgálatba küldését. A kiállító tér mérete miatt nem törekedhettünk a teljességre, ezért a fontos fordulópontok mellett elsősorban emberi életeket mutattunk be. Az ügyvédi kamara tagjainak sorsát, az újságírók, a házmesterek, a hentesek és a BSZKRT., azaz a budapesti közlekedési vállalat munkavállalóinak rövid történetét követve egyetlen térben jelenítjük meg a háború dúlta várost és annak egyes lakóit.

A meccs emberei- Zsidók és labdarúgás a két világháború között

A labdarúgás nyugat-európai országokhoz képest későn honosodott meg hazánkban, az első football-labda valamikor a 19. század utolsó negyedében került Magyarországra. A századfordulótól viszont viharos gyorsasággal szerzett rajongókat a sport, 1901-től bajnokságokat rendeztek, 1902-ben pedig Európában elsőként játszott Magyarország és Ausztria nemzetek közötti válogatott mérkőzést. Gyorsan fejlődött

főként a főváros labdarúgása, az első világháború előtt Európa élmezőnyébe tartozott, ebben az időszakban Magyarország játszotta a legtöbb válogatott mérkőzést a kontinensen.

Mivel a magyar labdarúgás a századfordulón született, Budapest polgári világában, így természetes, hogy a sportág szereplői között jelentős volt a zsidó középosztály szerepe. A klubvezetők, a mecénások és futballbírók tekintélyes része tartozott az izraelita felekezethez, de a labdarúgók között is számottevő volt az arányuk. A futball azonban nem vált „zsidó sporttá”, sokkal inkább jellemezte egyfajta sokszínűség.

A 2024. évben elkészített időszaki kiállításunk szeretne betekintést nyújtani a korszak futballjába, e mellett négy csapat és tizenkét játékos életébe. Kiállításunk a 20. század első felében jelenetős három klub Magyar Testgyakorlók Körének (MTK), a Ferencvárosi Torna Clubnak (FTC), az Újpesti Torna Egyletnek (UTE), illetve a cionista Vívó és Athletikai Clubnak (VAC) állít emléket. Tíz kiemelkedő izraelita labdarúgó és edző egyéni sorsát mutatjuk be, akik sokat tettek nemcsak a hazai, de a nemzetközi labdarúgásért is, és két olyan játékosét, akik a vészkorszak idején mentették zsidó honfitársaikat.

5

TUDOMÁNYOS PROGRAMJAINK

Töredezett emlékek: Holokausztoktatás a 21. században – nemzetközi konferencia

A Holokauszt Emlékközpont nemzetközi holokausztoktatási konferenciát szervezett „Töredezett emlékek: Holokausztoktatás a 21. században” címmel, 2024. április 18-án. A konferencián nemzetközi szakemberek tartottak előadásokat a holokauszt oktatás mai kihívásairól, nehézségeiről és innovatív módszereiről. (Előadók: Szőnyi Andrea (Zachor Alapítvány) *Az IHRA pedagógusok számára készült forrásainak bemutatása és gyakorlati alkalmazása a tanításban*; Monika Koszyńska (POLIN Múzeum, Varsó) *Ahhoz, hogy megértsük a veszteséget, tudnunk kell, kik voltak ők, és hogyan éltek itt.*; Matej Beránek (Szered, Holokauszt Múzeum, Szlovákia) *A szeredi holokauszt múzeum oktatási programjai*; Tanja Tuleković (Bosznia-hercegovinai Szerb Köztársaság) *Múzeumpedagógia a Donja Gradina emlékhelynél*; Victoria Kumar (ERINNERN:AT, OeAD, Ausztria) *A digitális emlékezet-tájkép projekt bemutatása*; Miško Stanišić (Újvidék, Szerbia) *“Eszter” – Képregény a holokausztoktatásban*; Boris Hajdinjak (Maribor, Szlovénia) *A muravidéki zsidók sorsa Primo Levi, Elie Wiesel és Kertész Imre műveiben*; Noa Mkayton (Jad Vasem, Izrael) *A holokauszt tanításának kihívásai október 7. után*; Oana Nestian-Sandu (TOLI és Temesvár, Románia) *Tanulni a múltból, cselekedni a jövő érdekében – Interdiszciplináris megközelítés a holokauszt, az emberi jogok és a kultúrák közötti oktatásban*; Árvai Noémi-Goldmann Márta (HDKE, Budapest) *Kihívások a tanárképzésben: A golyók által elkövetett népiirtások témája a holokausztoktatásban*.

A holokauszt muzealizációjának recens kihívásai. Múzeumok és emlékhelyek: a holokauszt megemlékezés terei – nemzetközi konferencia

A holokauszt akkor válik a nemzeti és lokális emlékezet részévé, ha azt helyi szinten az emberek magukénak érzik. A helyi emlékezet megőrzésének és továbbadásának egyik fontos modern intézménye a múzeum, amely nyitott a látogatói értelmező közösségek felé. Fontos az intézményi tapasztalat megosztása, abban a tekintetben, hogyan épülhetne rá kiállított anyagokra újabb látogatói értelmezések és egyéni megélések. Az Emlékközpont által szervezett konferenciára 11 ország elismert szakemberi érkeztek és – a teljesség igénye nélkül – az alábbi kérdésekre keresték a választ: *Milyen kihívásokkal néz szembe egy interaktív holokauszt múzeum? Emlékezeti értékelés és előrehaladás kortárs szemmel? Hogyan alakítják a képi megjelenítés követelményeit a holokauszt-múzeumok?*

(Előadók: Margalit, Liat (Gettóharcosok Háza): A Holokauszt muzealizáció célja; Blatman, Daniel (Max és Rita Haber professzor emeritus, Héber Egyetem, Jeruzsálem; az épülőben lévő Varsói Gettó Múzeum vezető történésze): Egy integratív holokauszt múzeum kihívásai: Bepillantás a Varsói Gettó Múzeum állandó kiállításába; Fulau, Izabela (kurátor és project manager, "Elie Wiesel" Román Nemzeti Holokausztkutató Intézet): Kifaragni egy múzeumot: Emlékezeti értékelés és előrehaladás kortárs szemmel; Tereschchenko, Yulija (igazgató, Rigai Gettó és Lett Holokauszt Múzeum,): Holokauszt múzeum újragondolva: a Rigai Gettó Múzeum modernizálási tervének bemutatása; Benedik, Stefan (osztályvezető, köztörténeti részleg, Osztrák Történet Háza: Küzdelem az áldozatok méltóságáért: hogyan alakítják a képi megjelenítés követelményeit a holokauszt-múzeumok?; Silvennoinen, Oula (egyetemtanár, Helsiki Egyetem, Európa- történeti tanszék): Megőrizni az eltűnőben lévő múltat – Egy történész meglátásai a múzeumokról és a holokauszt emlékeztető; Boukara, Philippe (felnőttképzési koordinátor, Mémorial de la Shoah, Párizs): A lépések, melyek a mai Drancy Múzeum és Emlékhely létrejöttéhez vezettek.; Matta, Alessandro (tudományos kutató, Szardiniai Soá Emlékhely, Cagliari) Az „Egyesület a Cagliari Emlékmúzeumért” esete, mint példa egy „nemzetközi” jellegű helytörténetre; Tauber, Elijas (Eli) (igazgató, Zsidó Levéltár, Szarajevó/Bosznia): Miért kellene holokauszt múzeum Szarajevóba?; Lénárt András (történész és szociológus, Holokauszt Emlékközpont, Budapest): Digitális dokumentumok kiállítása a múzeumokban. Az „Efemer emlékezet” kiállítás esete, 2023.; Olti Ferenc (kuratóriumi elnök, Zsidó Kiválóságok Háza, Balatonfüred): Alternatív emlékezetpolitikai koncepció megvalósítása digitális világunkban; célközönség az ifjúság; Toronyi Zsuzsanna (főigazgató, Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár, Budapest): A Magyar Zsidó Múzeum mint Emlékmúzeum; Ján Hlavinka (igazgató, Pozsonyi Holokauszt Emlékközpont), illetve Tomáš Goga (tudományos munkatárs, Szlovák Tudományos Akadémia, Pozsony) A holokauszttal kapcsolatos tér-adatok elemzése: mit elemezhetünk, mit láthatunk és mit mutathatunk be?; Laurence Schram (Kazerne Dossin Emlékhely, Mechelen): Kazerne Dossin: ember alapú múzeumtörténet; Tanja Tuljoković (igazgató és tanácsadó, „Donja Gradina Emlékterület” közintézmény, Bosznia-hercegovinai Szerb Köztársaság): A „Donja Gradina Emlékterület” tudományos kutatásának muzealizációja; Csősz László, PhD (történész és főlevéltáros, Magyar Zsidó Levéltár, Budapest): A Roma-holokauszt feltérképezése Magyarországon.)

„MÁS FAJ, MÁS VALLÁS, MÁS SORS” A MAGYAR HOLOKAUSZT TÖRTÉNETE – könyvbemutató

A kötet tematikus szaktanulmányaiban részletes képet kapunk az egyes hatalmi berendezkedések emlékezetpolitikai törekvéseiről, a használt fogalmak mögött álló időben változó jelentésekről, és megtaláljuk a történeti rekonstrukció igényét is. A magyar történész társadalom színe-javának tollából olvashatunk a magyarországi holokausztról. A programadó történetek és munkák alapot adnak a további építkezéshez, szakmai diskurzusokat határoznak meg. A történészi perspektíván túl, mindannyian érzékeljük, hogy emberi sorosokról, családi tragédiákról, megsemmisült rokoni hálókról, lokális és országos közösségekről beszélünk.

Impériumváltás 1919 – 1920. Hogyan tovább? – nemzetközi konferencia

Az első világháborút lezáró párizsi békeszerződés (1920) dinasztikus birodalmakat és korábbi struktúrákat alakított át. A háború alatt felértékelődött etnikus önazonosítás új nemzetpolitikák alapjává vált, számos feszültséget hordozva magában. A két világháború által mindez impériumváltások sorát idézte elő, amelyek mind a helyi elitek sorsát, mind pedig a különböző felekezeti és etnikumú népesség életét radikálisan érinthették. Az új hatalomhoz való lojalitás mentén régi stratégiák törtek meg, új elvárásokra mondtak nemet, vagy alakítottak ki átmeneti modus vivendiket. Mindez hatványozottan érintette a korábbi Osztrák-Magyar Monarchia zsidóságát, és ennek részeként a történelmi Magyarország zsidó népességét, amelynek a szétszóratásban meg kellett találnia a helyi hatalommal való együttélés módjait. Tágabb viszonylatban a vallási hagyomány ezt szabályozta, viszont a modern nemzeteszmékkel való azonosulás árnyalta ennek módjait. A korábbi magyar izraelita önmeghatározás mellett az utódállamok

területén felerősödött a zsidó nemzeti öntudat, amely a modern közép-európai nemzeteszmék egyike. Maga a zsidó közösség – számos választási lehetőséggel – egy heterogén tudati állapotba került. A magyar nemzet melletti kiállás, a vallási hagyományok orthodox követése és a cionista elköteleződés pedig nem egymást kizáró alternatíva volt az egyén szintjén. A második világháborút övező impériumváltások az antiszemita közhangulattal és a faji törvénykezéssel tovább árnyalták, vagy revideáltatták a kialakított elköteleződéseket. A konferencia célja az volt, hogy feltárja és bemutassa az impériumváltások sorába illesztve a zsidó és nem zsidó lojalitások és stratégiák változását.

(Előadók: Plenáris előadás: Romsics Gergely - Ideológiai erjedés és brutalizáció: Identitásformáló társadalmi-politikai örökségek a Nagy Háború utáni években; Bajcsi Ildikó - A komáromi zsidóság identitásváltozása az 1918-1938-as államváltások tükrében; Simon Attila - A felvidéki zsidóság az 1918-20-s impériumváltást követően; Kosztyó Gyula - „Szét vagyunk szórva. Vezetőink nincsenek!” Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék zsidósága az impériumváltások idején (1918–1920); Pejtin Attila - Kettős diaszpórában, hármas identitással. A bácskai zsidóság Trianon után.; Glässer Norbert - Történelem alulnézetből: Impérium-váltások és óbecsei zsidó családok; Raposa Vivien - A zsidó közvélemény reakciója a magyar egyetemisták antiszemita megmozdulásaira a Horthy korszakban; Almudena Cruz Yábar - Spanyol identitás kialakítása: Antisemitizmus zsidók nélkül a világháború kontextusában; Milan Koljanin - A zsidó közösségek a Szerb-Horvát-Szlovén Királyságban 1918-1920; Jakab Attila - Az impériumváltás kihatásai az erdélyi keresztény egyházakra; Adorjáni Anna - Zsidó kisebbség – egy fogalom történeti szemantikája; Olosz Levente - A cionista politika tündöklése és bukása az impériumváltás időszakában.)

„...föl kell ébreszteni bennük... az emberi méltóságukat...” Cigányságkép a Horthy-korabeli sajtóban (1919–1945) – könyvbemutató

Amennyiben a mokka.odr adatbázisban a „cigánykérdés” tárgyszóval keressük a szakirodalmat azzal szembesülünk, hogy az ily módon megragadott téma tudományos igényű megfogalmazása és kutatása ténylegesen csak a rendszerváltást követően kezdődött el. Közelebbről szemlélve a kérdést azonnal szembeötlő, hogy nem annyira egy átfogó jellegű, a magyar politika- és társadalomtörténetbe ágyazott történeti megközelítésnek vagyunk a tanúi, hanem a domináns etnográfiai, illetve kulturális antropológiai (és szociológiai) érdeklődés mellett a kutatók többségét elsősorban a magyarországi roma holokauszt (Pharrajimos) kérdése foglalkoztatja. Ez érthető is, hiszen az ennek kapcsán kibontakozó emlékezetpolitika szervesen összefügg a roma nemzetépítési törekvésekkel. A kérdés mégis az, hogy 1944-ben, a nyilasok ellenőrzése alatt álló nyugat-magyarországi területeken, miért került sor a roma holokausztra? Ennek megválaszolására érdemes megvizsgálni azt, hogy milyen „cigányságkép(ek)” élt(ek) a magyar köztudatban, milyen képe(ke)t jelenített meg és közvetített a Horthy korabeli sajtó? Annál is inkább, mivel ennek/ezeknek a „cigányságkép(ek)”-nek az ismerete túlmutat magán a Pharrajimos-on, és alapjában véve napjaink „cigánykérdés”-ét is meghatározza. A magyarországi cigányság (társadalom) történetén keresztül pontosabb képet kaphatunk magának Magyarországnak is a (társadalom)történetéről! Hiszen, ahogy azt Nagy Pál megfogalmazta: „A cigányok története az állandóság és változás, alkalmazkodás és elutasítás, lesüllyedés és felemelkedés, asszimilálódás és nem cigányok asszimilálása sajátos együttmozgásának szabálytalanságaiból álló hullámmászás.”

Egyházak a politikai átmenet időszakában – nemzetközi konferencia

Közép- és Kelet-Európa országaiban az államszocialista politikai rendszerek összeomlása, majd a szövetségi államalakulatok (Csehszlovákia, Jugoszlávia, Szovjetunió) felbomlása egy új demokratikus korszak kezdetét jelentette. Az átmenet gazdasági nehézségei gyorsan bizonytalanságot eredményeztek. A konferencia az egyházak társadalmi szerepét járja körül a politikai átmenet éveiben, az 1980-as évek második felétől egészen a 2000-es évekig. Nem szándékozunk aktuális politikai eseményeket vagy

jogszabályokat bemutatni és értékelni. A konferencia előadói az egyházak szerepfelfogásának sajátosságait, mozgásterét és a modern politikai rendszerekhez való alkalmazkodóképességét elemezték.

(Előadók: Plenáris előadás: Mártonffy Marcell: Hagyományértelmezés, teológiai tájékozódás, intézménypolitika Egyházi válaszutak a magyarországi rendszerváltás előtt és után; Prokop, Maryana Jan Kochanowski Egyetem, Kielce: Az egyház befolyása Ukrajna politikai átalakulására (1980-2000): A nemzeti identitásban, államközi kapcsolatokban és demokratikus fejlődésben betöltött szerepének elemző vizsgálata; Bubík, Tomáš Palacký Egyetem, Olomouc: Szent változások: Egyházak és vallási élet a kortárs szekuláris Csehországban; Botos Máté, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest: Kizöldül-e a megnyesett fa? A Magyar Katolikus Egyház és fejlődése a kommunizmus bukása után; Kovács Gergely, Mindszenty Alapítvány, Budapest: A Mindszenty-tisztelet alakulása a rendszerváltás tükrében; Bogumił, Zuzanna Varsói Egyetem, Varsó: A katolikus egyház Lengyelországban, mint az emlékezet láncának alakítója a politikai átmenet időszakában; Hlebowicz, Jan Nemzeti Emlékezet Intézete, Gdansk: Zarándoklattól zarándoklatig. A Római Katolikus Egyház Lengyelországban a politikai átmenet idején (1987-1991) – válogatott esetek; Csontai István Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs: Átmenet egy jobb világba? A Gyulafehérvári Egyházmegye és katolikusai az 1989-es forradalom időszakában; Biliut, Ionut Román Tudományos Akadémia, Bukarest: A kommunizmus túlélése és virágzás az 1989 után: A román orthodox egyház esete az 1980-as és 1990-es években; Wawrzonek, Michał Ignatianum Jezsuita Egyetem, Krakó: Az Orosz Orthodox Egyház és a társadalmi-politikai átmenetek a poszt-szovjet térségben; Csepregi András, Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest: A Fasori Evangélikus Gimnázium újraindulása; Václavík, David Masaryk Egyetem, Brno: Apátia és a "valamiben való hit" között. A cseh vallásosság hetven árnyalata; Lénárt András, Holokauszt Emlékközpont, Budapest: Állami védelemtől az aggodalomig: A zsidó közösség poszt-kommunista dilemmája; Fiedler, Eduard Palacký Egyetem, Olomouc: Földalatti egyház és eszkatológiai szolidaritás; Lisjak Gabrijelčič, Luka, Független kutató, Ljubljana: Katolikus értelmiségiek és az egyház Szlovéniában az átmenet idején: Aggiornamento vagy Kulturkamp?; Sustova-Drelova, Agáta Szlovák Tudományos Akadémia, Pozsony: Nemzeti múlt és katolikus erkölcsi gondolkodás a poszt-szocialista Szlovákiában; Soós Viktor Attila, Nemzeti Emlékezet Bizottsága, Budapest: Az Állami Egyházügyi Hivatal végnapja; Tizik, Miroslav Szlovák Tudományos Akadémia, Pozsony: Az állam, mint a hagyományos vallási csoportok védelmezője- a Szlovák Köztársaság esete; Fazekas Csaba, Miskolci Egyetem, Miskolc: Átmenet és egyházak Magyarországon, különös tekintettel a kisegyházakra;)

Ádám István Pál: HÁZMESTEREK A VÉSZKORSZAKBAN – könyvbemutató

A könyvről: Sokkal több egy 1944-es pillanattfelvételnél. Ádám István Pál könyve mentalitástörténeti diagnózis. A mindennapokat kutatja, egy hétköznapi munkát tár fel a maga ellentmondásos mivoltában – a házmesterek motivációit vizsgálja. A házmestereket, akik a második világháború kibontakozásáig szerény körülmények között élő szereplői voltak a fővárosi létnek. Pedig cselekedeteiket rengeteg tényező befolyásolta. Sokuk vidékről frissen költözött Budapestre, nagyobb társadalmi elismerésre és nagyobb vagyonra vágyott. Döntéseiket ennek megfelelően hozták, és lett belőlük szemlélő, elkövető vagy embermentő. Élethelyzetüknek és habitusuknak megfelelően éltek újsütetű, tragikus hatalmukkal. A könyv nem csak a háború előtti antiszemitizmusra összpontosít, a két világháború közötti időszak egyéb tényezőit is figyelembe veszi, például a borraivaló kultúráját. Vagy az emberség próbáját, azt, amikor a házmester egy gettóépületért felelt. És nem hagyja a szálakat elvarratlanul: a háború után az elszámoltatás próbálkozásairól is számot ad. Ádám István Pál a holokauszt eseményeit kevésbé nyilvánvaló okok és okozatok hálójában tanulmányozza, ezáltal unikális nézőpontot érvényesít könyvében.

A Holokauszt Múzeum a Holokauszt 80. emlékév keretében ingyenes oktatási- és múzeumpedagógiai programok

Az érdeklődő csoportok a múzeum tudományos munkatársai által tartott rendhagyó órákon vehettek részt, amelyeken megismerhették a magyarországi holokauszt eseményeit, a zsidóság vészorszak előtti, és azt követő helyzetét valamint betekintést nyerhettek gyűjteményi részlegünk működésébe és egy-egy kiállításunk megszületésének folyamataiba is.

(Előadások: **Képek a munkaszolgálatból** Az előadás a magyarországi holokauszt eseményeit közvetlenül vagy utalás szintjén ábrázoló fényképtípusokat mutatja be, különös tekintettel a munkaszolgálat fotóira. Ez utóbbinak jellegzetessége, hogy a képek magukban megtévesztők lehetnek, mert sokkal inkább polgári családi albumokban elhelyezett derűs hangulatú fényképekre emlékeztetik a nézőt, mint a szörnyű megaláztatások megörökítésére. **Előadó:** Lénárt András, történész; **Nők a holokausztban** A nácik megsemmisítő politikája azonos sorsot tartogatott mindkét nem számára, mégis mást, vagy másképpen élt meg egy nő és egy férfi a vészorszak során. Sokáig a férfiak által átéltek számítottak az univerzális holokauszt élménynek, nem vették figyelembe a női túlélők hangját. De ez mára megváltozott, rengeteg nő osztotta meg a vele történt borzalmak részleteit. Az előadás célja, hogy bemutassa, hogy milyen volt nőként átélni a holokausztot. Milyen azonos és milyen más élményt jelentett gettóba, majd koncentrációs táborba kerülni, esetleg bujkálni mindezek elől. Az előadás során a HDKE saját gyűjteményi anyagai kerülnek bevonásra, megismertetésre. **Előadó:** Nagy Adél, történész-muzeológus; **Cigányságkép Magyarországon** A zsidósággal és az antiszemitizmussal ellentétben az eddigi kutatások kevés figyelmet szenteltek a két világháború közötti időszakban a sajtó által megjelenített cigányságképnek. Pedig az a kép, amely előítéletes sztereotípiákat (pl.: bűnözésre való hajlam) közvetített a közvélemény felé, mindenképpen előkészítette a „cigánykérdés”-nek a megjelenését a II. világháború éveiben. Az előadás célja bemutatni, hogy az újságolvasó magyar közönség mit tudott meg a cigányságról a korabeli sajtóból. **Előadó:** Jakab Attila, történész; **Egy néma fiú meséje** Előadás Esterházy Péter: Egyszerű történet vessző száz oldal – A Márk-változat – című kötetében megjelenő holokausztábrázolásról. 1944. március 19. vasárnap reggel hat óra lehetett, mindnyájan aludtunk, amikor csengett a telefon”. Ezzel a sorral kezdődik az a levéltávirat, amelyet Esterházy Péter egy kitelepített, zsidó gyökerekkel rendelkező család mindennapjainak bemutatásában említ meg. A német hadsereg ezen a napon vonult be Magyarországra. Ezzel a dátummal a szerző előrejelzi a család történetét, helyzetét, életük alakulását, valamint a háború utáni kitelepítés idején a család tagjainak egymáshoz való viszonyát. Az előadás ezt a levelet veszi többek között górcső alá és vizsgálja a szöveg további érdekes összefüggéseit. **Előadó:** Hörcher Eszter, művészettörténész; **Monarchia-nosztalgia a Horthy-korszakban** A modern zsidóság állami elvárásra létrejött intézményrendszerei az Osztrák-Magyar Monarchia idején alakultak ki, és ez a folyamat egybeesett a gazdasági prosperitás és társadalmi mobilitás révén a meghatározó családok és közösségek felemelkedésével. Számos eleme a zsidó épített örökségnek ekkor jött létre. Az egyenjogúság és a modern társadalomba való belépés folyamata teljesedett ki. Ennek okán volt egy olyan intézményi, és részben egyéni zsidó percepciója a Monarchiának és a Dinasztiának a Horthy-korszak idején, amely nem az antiszemitizmus megjelenéséből kiindulva értékelte a dualizmus korát, hanem a közösségi változások felől. **Előadó:** Zima András, történész; **Kóser csemege, kávéház, divat: változó élet falun és városon** Hogyan éltek a vallásos zsidók? Milyen hatások érték az orthodox zsidóságot a 19. század utolsó harmadától vészorszakig? Hogyan változott meg a világ körülöttük? Mi célt szolgáltak a vasútállomások orthodox kóser vendéglői, bodegái? Miként hatott az orthodox zsidó közép- és felsőrétegekre a turizmus? Hogyan képzelték el az ideális vallásos családot és a felnövekvő új nemzedéket? Mi célt szolgált az orthodox sajtó, és milyen nyelven íródott? Miért írtak

magyar nyelvű vallásos verseket a pesti orthodoxok? Hogyan szervezték meg a közösségi életüket az egyes hitközségek? Miért volt kóser szerencsi, Stollwerk, Venus, Dr. Oetker márka? Csinálták vagy hozták a smire maceszt? Orthodox jártak-e strandra? A mindennapok története felől ezekre a kérdésekre keresi a választ az előadás, számos érdekes forrást, fotót vonultatva fel, tárgyakat szólaltatva meg. **Előadó:** Glässer Norbert, kulturális antropológus; **Volt-e zsidó ellenállás Magyarországon a holokauszt időszakában?** Szinte már közhelyszámba megy, hogy a magyar zsidók nem ellenálltak a megsemmisítésre törekvő erőknél. Az előadás ezt a mítoszt fogja cáfolni, elsősorban a holokauszt kutatás új eredményeit felhasználva, amelyek az ellenállás alatt nem csak a fegyveres harcot értenek, hanem minden, a túlélésre tett erőfeszítést (hamis papírok beszerzése, rejtőzködés, menekülés, megvesztegetések, bunkerek építése stb.). Ebből kiindulva kerül bemutatásra a legfontosabb ellenállási stratégiák, azok sikereivel és kudarcaival együtt. Bár a fegyveres ellenállás minden alapvető feltétele (fegyver, harcolni képes emberanyag, terepviszonyok stb.) hiányzott Magyarországon, még ilyen megmozdulásra is sor került október közepén, Józsefvárosban. **Előadó:** Olosz Levente, történész; **A vallásos zsidóság élete a kommunista diktatúra Magyarországon** Az előadás azt mutatja be, hogyan élt a holokauszt után e vallásos csoport egy olyan időszakban, amikor a vallási intézmények befolyása egyre szűkülő teret kapott az egyének életében, és a kialakuló új társadalmi rendszer nem, hogy nem támogatta, de olykor kifejezetten üldözte az övétől eltérő világértelmezéseket. **Előadó:** Beke Zsolt, szociológus; **A Gyűjteményi raktártól a kiállítótérig – Mi történik a múzeumi színpad mögött?** A Holokauszt Emlékközpont küldetésének fontos eleme, hogy összegyűjtse, megőrizze, kutathatóvá tegye, illetve a nagyközönség számára kiállítások, kiadványok formájában dolgozza fel a 20. század első felének, szűkebben a magyarországi vészidőszaknak az eseményeit, mind a nagypolitika, mind az egyéni sorsok szemszögéből vizsgálva. Időszaki kiállításaink sokszínű tematikájukkal, a hagyományos történeti múzeum kereteiből kilépve, a kortárs fotográfia és képzőművészet alkotóit is bevonva teremt kapcsolatot a korábbi generációk és látogatóink között, ezen az építészeti is különleges helyen. Az előadás során bemutatjuk, hogy muzeológusként milyen tevékenységet végzünk mi, s mit a történész kollégák, hogy hogyan kapcsolódik össze a munkánk a restaurátorokkal, műtárgyfotósokkal, vagy grafikusokkal. Mik azok az apróbetűs részek, amikről nem tanítottak bennünket az egyetemi képzésünk során, és tisztázunk pár, sok félreértésre okot adó fogalmat, mint például a leltározás. Bemutatjuk, hogyan állt össze egy-egy konkrét kiállítás tartalmi része, és a kivitelezés során milyen kihívásokkal szembesültünk már. **Előadók:** Biró Hajnalka, muzeológus Nagy Adél, történész-muzeológus Benedek Nóra, muzeológus, történész.)

GENERÁCIÓKON ÁTÍVELŐ EMLÉKEZET - Rendhagyó kerekasztal beszélgetések holokauszt túlélőkkel

A Holokauszt Emlékközpont rendhagyó kerekasztal beszélgetések programsorozatát hirdetett diákcsoportok számára a Holokauszt 80 emlékév keretében. A megrendezésre kerülő programjaink a magyarországi holokauszt áldozatainak emléknapjához kötődnek. Intézményünk kiemelt célja, hogy megnyissa a párbeszédet a különböző generációk között, és hogy minél több fiatallal ismertesse meg a holokauszt és a vészidőszak eseményeit. A kerekasztal beszélgetések az emlékezetet és az edukációt helyezik a fókuszba.

(Kerekasztal résztvevők: Kepes András, író, professor emeritus Előd Nóra, holokauszt túlélő, drámapedagógus; Stahl Judit televíziós műsorvezető, üzletasszony Szekeres Varsa Vera holokauszt túlélő, pedagógus; Schell Judit, Jászai Mari-díjas színésznő, érdemes művész Kinszki Judit, holokauszt túlélő, pedagógus; Sommer Katalin, holokauszt túlélő, maszkmester Gyabronka József, Jászai Mari-díjas színész; Kollár-Klemencz László zenész, író Szekeres Varsa Vera holokauszt túlélő, pedagógus; Farkasházi Réka színésznő Sommer Katalin holokauszt túlélő, maszkmester; Beck Zoltán zenész, egyetemi tanár Előd Nóra holokauszt túlélő, drámapedagógus.)

Babérkoszorúktól a jeltelen sírokig – sporttörténeti kiállítás megnyitója (Kemény Ferenc Nemzetközi Alapítvány és a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány)

Magyarországon a sport a 19. század utolsó éveiben vált arisztokrata passzióból egyesületi formában művelt polgári tömegtevékenységgé. Gyakran becsmérelték a zsidókat, hogy gyenge testi felépítésük miatt fizikai erő kifejtésre alkalmatlanok. Ezért a modern zsidó középosztály fiataljainak csatlakozását a sportegyesületekhez egyaránt tekinthetjük integrációs stratégiának és az előítéletekkel szembeni védekezésnek is. Kiállításunk tizenhárom magyar zsidó – vagy a faji törvények által zsidónak minősített – sportolónak, sport-vezetőnek állított emléket. Életük, munkásságuk a magyar és az egyetemes sporttörténet részévé vált. Fényes sikereikkel dicsőséget szereztek nemzetüknek, hogy azután néhány év elteltével származásuk miatt üldözöttekké, a társadalomból kitaszítottakká váljanak. Többségük végül haláltáborban vagy munkaszolgálatban vesztette életét. Néhányuknak csodával határos módon sikerült túlélnie a borzalmakat, és sportágukban – versenyzőként vagy sportvezetőként – további sikereket értek el.

Múzeumok Éjszakája – programsorozat

Zene a kultúrák metszéspontjában – kerekasztal beszélgetés; Résztevők: Majorosi Marianna, Szeder, Juhász Előd, Kollár-Klemencz László

Négy – különböző zenei kultúra területéről, különböző tudással és élettapasztalattal, különböző generációk képviseletében – meghívott résztvevő érkezett június 22-én, a Holokauszt Emlékközpont által szervezett kerekasztal beszélgetésre. A kultúra – különösen a zenei kultúra – jelentéssel látja el a világunkat, segít láttatni és értelmezni azt. Kulturális háttérünk a történelmünkéből merít, annak lenyomata. A zenei kulturális kerekasztal célja a nemzeti emlékkultúra sokszínűségének hirdetése, fenntartása és fejlesztése volt, mely egyben megjeleníti a jövőért érzett felelősséget is. Ez a közös nevező az, amely képes összehozni azt a sokféle, a kultúráért különböző környezetében élő egyéneket, közösségeket.

Érdekvédelmi terület filmvetítés és kerekasztal beszélgetés; Résztevők: Szirmai Gergely, Jakab Attila, Balogh Ákos

Auschwitz parancsnoka, Rudolf Höss és felesége, Hedwig egy haláltábor melletti házban igyekeznek álméletet teremteni a családjuknak. Az Érdekvédelmi terület című film, mely Martin Amis angol író 2014-es regényét veszi alapul, a 76. Cannes-i Filmfesztiválon debütált, ahol elnyerte a fesztivál nagydíját, továbbá öt kategóriában jelölték Európai Filmdíjra (legjobb európai film, legjobb rendező, legjobb színésznő, legjobb színész, legjobb forgatókönyvíró). A filmvetítést követő kerekasztal beszélgetésen Szirmai Gergely videóblogger, filmkritikus; Jakab Attila történész és Balogh Ákos történelemtanár beszélgetett egymással a filmről. A filmet eredeti nyelven (lengyel, német, jiddis) vetítettük magyar felirattal.

Egy éjszaka Jaffában – mesélő főzőbemutató Steiner Kristóffal és Nimrod Daggal

2024-ben már 9. esztendeje, hogy a Holokauszt Emlékközpont kertjében, a zsinagóga előtti téren Steiner Kristóf, író és vegán gasztro-szaktanácsadó megidézi a zsidó gasztronómia klasszikusait, amelyeket személyes történetekkel körítve készített el, időnként segítségül kérve néhány nézőt. A kulináris-kulturális kavalkád kóstolóval zárul – amely nem csak a vegánokat igézi meg évről évre. 2024-ben Kristóf, és társa, Nimrod Dagan a Közel-keleti konyha klasszikusait hozták el a Páva utcába: lesz humusz maszabaha, azaz

csicseriborsó "főzelék", shakshuka – a térség "lecsója", tabule saláta kuszkuszal, és szahlab, avagy melegen tálalt fahéjas-rózsavizes puding. Kristóf és Nimrod éveken át éltek Tel-Aviv Jaffában, és bár ma egy görög falu lakosai, szívünk egy darabja örökre a Levante-térségben marad.

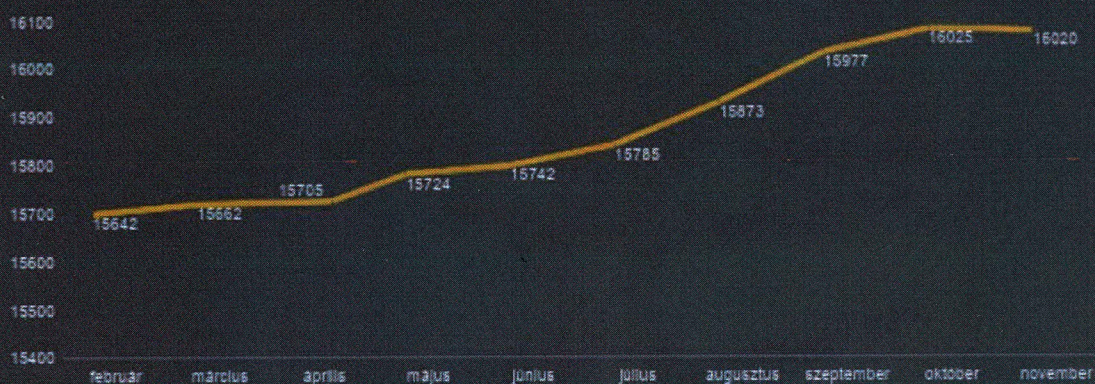
Csík Zenekar koncert

Kevés zenekar mondhatja el magáról, hogy már több, mint 35 éve töretlen erővel, az idő, a divatok múlásával nem törődve, a nehézségeket leküzdve, a sikereket ügyesen kezelve létezik és dolgozik. Nos, ez a Csík Zenekar. Műsoraikban a közönségünk által szeretett igényes, sokszínű zenei világunkat visszük tovább az új dalainkban, miközben megidézzük azokat a régi szép összeállításokat is, amelyek nemcsak a mi szívünkben, a közönségünk lelkében, hanem az utóbbi évtizedek magyar zenei palettáján is nyomot hagytak végérvényesen.

Havdala (Emlékközpont udvara) – Szombatbúcsúztatás; Résztvevők: Radvánszki Péter, Gádor György

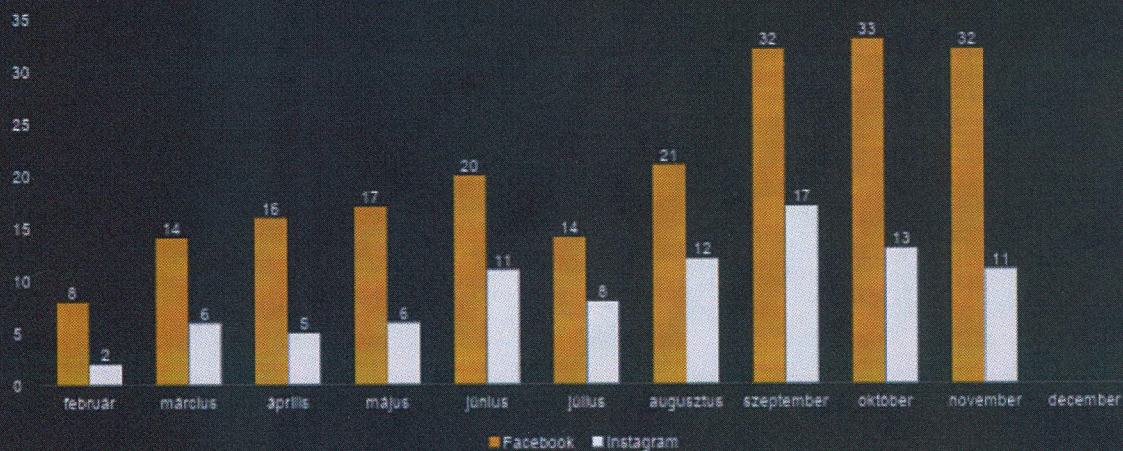
A Páva utcai közösség vendégeként részt lehetett venni a szombat kimenetelének, a Hávdálá szertartásán. A Hávdálá jelentése „elválasztás”. Amikor beköszönt a Sábész vagy az ünnep, a zsidók egy pohár borra mondott kidqussal jelzik, hogy valami különleges és szent kezdődött. Amikor vége a Sábésznek vagy az ünnepnek, a Hávdálával emlékeznek rá, hogy különbséget kell tenni a szent és a mindennapi, a világosság és a sötétség, a szombat és a hétköznapi között. A Hávdálá tehát fontos része a sábeszi szertartásoknak.

Facebook – követők számának növekedése

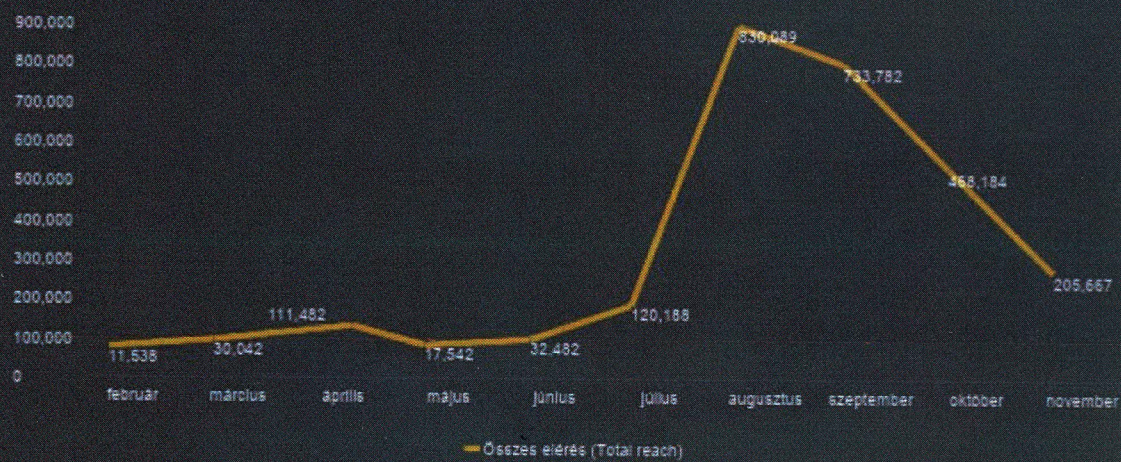

13

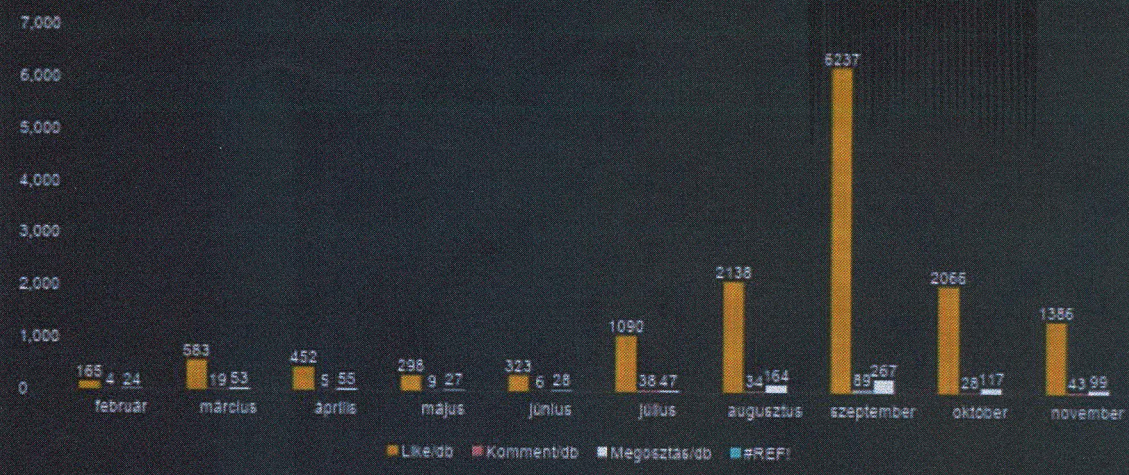
Facebook és Instagram – posztok mennyisége

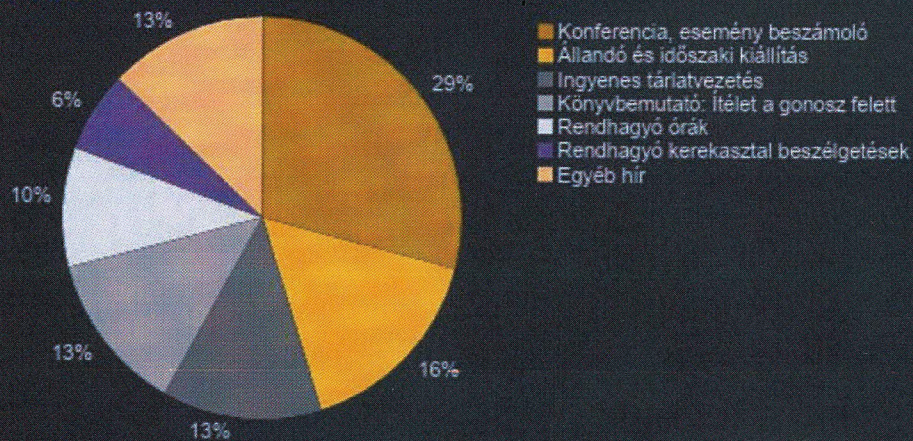
Facebook - elérés

Facebook - aktivitás (lájkok, kommentek, megosztások)

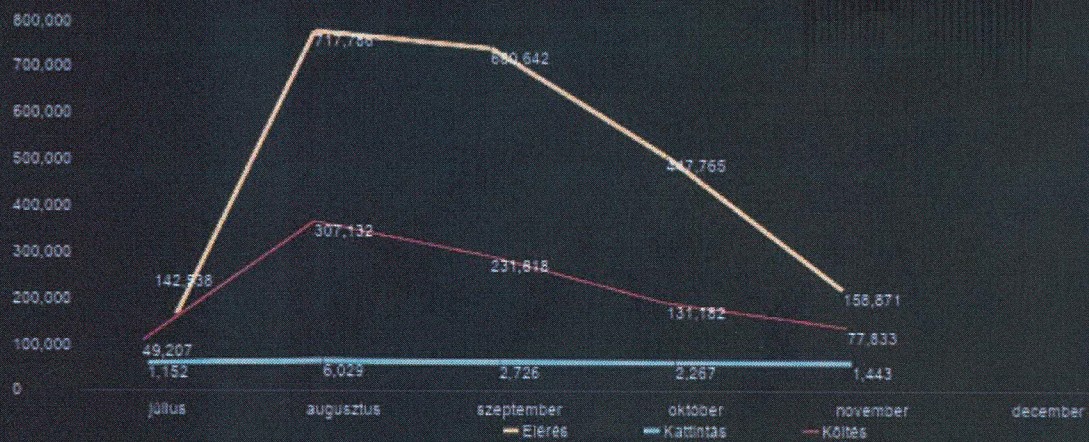

Témák

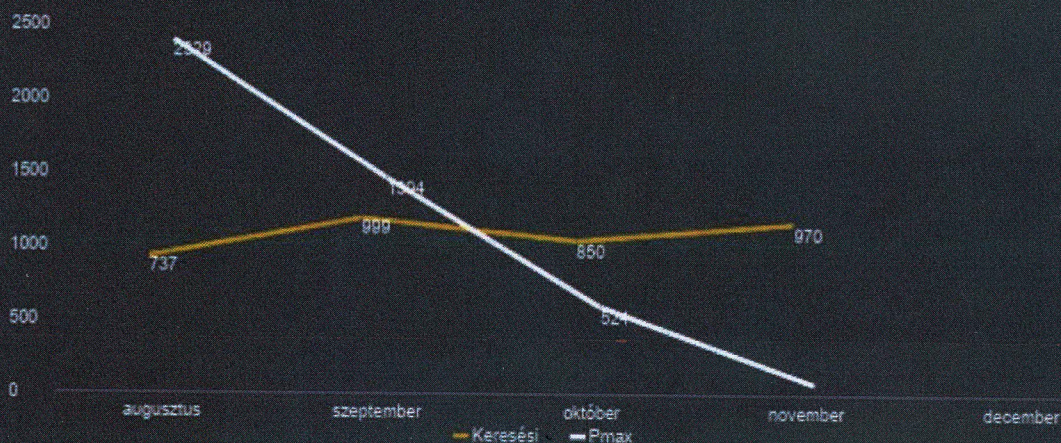

15

Promóciók és fizetett hirdetések META összesen

Promóciók Google Ads sum

16

Promóciók Google Ads

Kupon letöltések eloszlása a csatornák között

Event name	Session source/medium	Event count
Total		137 0.34% of total
file_download	google / organic	64
file_download	(direct) / (none)	38
file_download	google / cpc	20
file_download	facebook.com / referral	5
file_download	(not set)	4
file_download	bing / organic	4
file_download	chatgpt.com / referral	1
file_download	ecosia.org / organic	1

Kupon letöltés top források:

- Google organikus
- Direkt forgalom
- Google fizetett kereső

Google Ads Promóciók/Reklámok

GOOGLE SEARCH

EREDMÉNYEK

megjelenések: 9 287
Klikkek száma: 970
Klikkek költsége: 82.27 Ft
Átkattintási arány: 10.44%
Konverzió (kupon letöltés): 20

Státusz:

- Magyar és angol nyelven futnak hirdetések – általános múzeum és holokauszt kiállítás témakörben
- Kattintási számokat tekintve az angol nyelvű kampány a eredményesebb, összesen 547 kattintást eredményezett
- Legjobban teljesítő kulcsszavak a konverziós számokat tekintve: Historical sites Budapest, kiállítás budapest, holocaust museum budapest

Szponzorált

www.hdke.hu/

Magyar Holokauszt Története - Egyedülálló múzeum Bud...

2024. december 31-ig 80% kedvezmény az állandó és időszakos kiállításokra. A Holokauszt Múzeum a holokauszt 80. évfordulójának alkalmából 80 % kedvezményt biztosít.

Sponsored

www.hdke.hu/

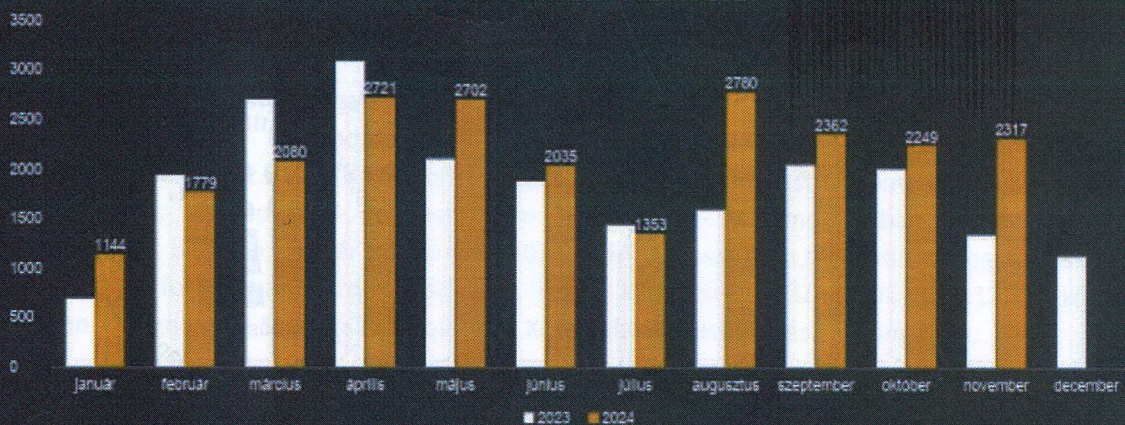
In The Centre of Budapest - Unique Museum in Budapest

Holocaust Museum' Permanent exhibition presents the persecution of Hungarian citizens. Until 31 December 2024, 80% discount on permanent and temporary...

Jegyértékesítés

Értékesítés darabszám 2023 vs 2024

Jegyértékesítés

Értékesítés darabszám 2023 vs 2024

Budapest, 2025.^{05.} (hónap) „^{10.}” (nap)

dr. Grósz Andor

dr. Grósz Andor
kuratóriumi elnök

